

# KRYTERIA OCENIANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI NA JĘZYKU POLSKIM W KLASIE I TECHNIKUM NA PODBUDOWIE GIMNAZJUM

| KATEGORIE CELÓW                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                               |                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| WIADOMOŚCI                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                        | UMIEJĘTNOŚCI                                                                                                                                                                                                                                                  |                            |
| A zapamiętane                                                                                                                                                                                                                  | B rozumiane                                                                                                                                                                                                                                                            | C w sytuacjach typowych                                                                                                                                                                                                                                       | D w sytuacjach nietypowych |
| <p style="text-align: center;"><b>POZIOM WYMAGAŃ – KONIECZNY</b></p> <p style="text-align: center;">Na ocenę <b>dopuszczającą</b> uczeń potrafi:</p>                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                               |                            |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- wymienić tytuły i autorów utworów literackich wskazanych w liście lektur,</li> <li>- podać główne cechy kultury starożytnej, średniowiecza, renesansu, baroku, oświecenia,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- wskazać cechy wzorców osobowych epok: średniowiecza, renesansu, baroku, oświecenia,</li> <li>- określić funkcję dydaktyczną literatury oświecenia,</li> <li>- odróżnić gatunki literackie średniowiecza, renesansu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- podjąć próbę napisania przemówienia, listu, kartki z pamiętnika,</li> <li>- podjąć, z pomocą nauczyciela, próbę ułożenia konspektu do wypowiedzi ustnej i pisemnej,</li> <li>- sformułować spójną, krótką</li> </ul> |                            |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- odtworzyć z pamięci definicje pojęć: antyk, Biblia, teocentryzm, renesans, humanizm, reformacja, kontrreformacja, barok, oświecenie, klasycyzm, sentymentalizm, rokoko, racjonalizm, empiryzm, publicystyka, retoryka,</li> <li>- wskazać ramy chronologiczne epok literackich przewidzianych w programie nauczania,</li> <li>- wykazać się znajomością nazw i pojęć gatunków literackich: mit, epos, dramat klasyczny, legenda, kronika, tren, fraszka, pieśń, pamiętnik, sonet, bajka, satyra,</li> <li>- wymienić wzorce osobowe epok: średniowiecza, renesansu, baroku, oświecenia,</li> </ul> | <p>z odwołaniami do antyku, baroku, oświecenia.</p> | <p>wypowiedź na zadany temat,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- sporządzić notę bibliograficzną ( bibliografię do wskazanego tematu),</li> <li>- korzystać świadomie z odsyłaczy, przypisów, spisu treści, indeksu,</li> <li>- posługiwać się różnymi typami słowników,</li> <li>- czytać ze zrozumieniem tekst, odpowiadać na proste pytania.</li> </ul> |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- znać pojęcie komunikacji językowej,</li> <li>- wymienić funkcje tekstów językowych.</li> </ul>                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |
| <p style="text-align: center;"><b>POZIOM WYMAGAŃ – PODSTAWOWY</b></p> <p style="text-align: center;">Na ocenę <b>dostateczną</b> uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</p>                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- odtworzyć definicje pojęć: uniwersalizm, scholastyka, augustynizm, tomizm, franciszkanizm,</li> <li>- nazwać i zdefiniować dwa nurty w literaturze baroku,</li> <li>- zidentyfikować motywy mitologiczne i biblijne w tekście literackim,</li> <li>- wskazać przykłady motywów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- streścić teksty z listy lektury podstawowej, wymienić wątki lektur,</li> <li>- wyjaśnić definicję i istotę toposu, symbolu i alegorii, metafory, oksymoronu, inwersji, anafory, puenty,</li> <li>- wskazać różne źródła kultury europejskiej,</li> <li>- wyjaśnić cechy kultury średniowiecza, renesansu, baroku, oświecenia,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- powiązać fakty literackie z wydarzeniami historycznymi,</li> <li>- dokonać charakterystyki średniowiecznych, renesansowych, barokowych, oświeceniowych wzorców osobowych,</li> <li>- określić związki literatury odrodzenia z antykiem,</li> <li>- scharakteryzować dwa nurty w literaturze baroku,</li> <li>- wyjaśnić, na czym polega dydaktyzm literatury</li> </ul> |  |

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |
|-----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>charakterystycznych dla poszczególnych epok.</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- posługiwać się terminami związanymi z kulturą antyku i literaturą biblijną,</li> <li>- wymienić i objaśnić elementy komunikacji językowej oraz scharakteryzować funkcje teksów językowych,</li> <li>- wskazać w tekstach formy archaiczne.</li> </ul> | <p>oświecenia,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- określić wizję Boga, świata i człowieka w literaturze omawianych epok,</li> <li>- przeczytać przygotowane przemówienie,</li> <li>-posługiwać się następującymi formami wypowiedzi: opis, rozprawka, opowiadanie, streszczenie, charakterystyka,</li> <li>- czytać ze zrozumieniem tekst, w części odpowiedzi używając własnych sformułowań,</li> <li>- ułożyć konspekt do wypowiedzi ustnej i pisemnej.</li> </ul> |  |
|-----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

### POZIOM WYMAGAŃ – ROZSZERZAJĄCY

Na ocenę **dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną,  
a ponadto:

- omówić zmiany zachodzące w języku od średniowiecza do oświecenia,  
  
-scharakteryzować źródła zjawisk fonetycznych, będących wynikiem procesów historycznych i zmiany w zakresie słownictwa w kolejnych epokach.

- wykazać funkcjonowanie motywów antycznych i biblijnych w literaturze współczesnej i utworach innych epok,  
  
- scharakteryzować idee filozoficzne omawianych epok: idee w ujęciu Platona, stoicyzm, epikureizm,  
  
- porównywać różne dziedziny sztuki,  
  
- sklasyfikować i objaśnić funkcje środków stylistycznych, charakterystycznych dla danej epoki,  
  
-charakteryzować bohaterów literackich w kontekście epoki,

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- analizować typowe dla epoki teksty ze wskazaniem dominanty interpretacyjnej,</li> <li>- wykorzystywać założenia filozofii stoickiej i epikurejskiej w interpretacji tekstów renesansowych,</li> <li>- wykazać podobieństwo motywów średniowiecza i baroku, motyw śmierci, vanitas,</li> <li>- sporządzić samodzielną notatkę,</li> <li>- tworzyć teksty własne realizujące różne funkcje,</li> <li>- wygłosić z pamięci przemówienie,</li> <li>- czytać ze zrozumieniem, używając własnych sformułowań.</li> </ul> |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

## POZIOM WYMAGAŃ – DOPEŁNIAJĄCY

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą,  
a ponadto:

|                                                                                |                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - wykazać się opanowaniem pamięciowym licznych fragmentów tekstów literackich. | - swobodnie posługiwać się cytatami z tekstów literackich. | <ul style="list-style-type: none"> <li>- wskazać związki omawianych epok z kulturą powszechną w lekturach z kanonu podstawowego oraz poznanych w toku samodzielnej, własnej pracy,</li> <li>- ustalić konteksty filozoficzne i estetyczne oraz społeczno – polityczne i zastosować je w interpretacji utworu,</li> <li>- interpretować różne znaki kultury w znanych tekstach,</li> <li>- wskazać sposoby funkcjonowania motywów, toposów i wzorców osobowych w tekstach literackich.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- analizować i oceniać zjawiska literackie omawianych epok,</li> <li>- analizować, oceniać i syntetyzować zjawiska kulturowe poznanych w toku nauki epok,</li> <li>- wykorzystywać wiedzę z różnych źródeł w interpretacji utworów i faktów literackich,</li> <li>- interpretować różne znaki kultury w nowych tekstach,</li> <li>- analizować teksty literackie ze wskazaniem poznanych środków stylistycznych,</li> <li>- oceniać i wartościować postawy bohaterów</li> </ul> |
|--------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                                                                                                        |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  | literackich,<br><br>- dowieść swojej racji<br>w ocenie dzieł literackich,<br>malarskich, filmowych ,<br>teatralnych,<br><br>- zabrać konstruktywny<br>głos w dyskusji. |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**OCENA CELUJĄCA** oznacza, że osiągnięcia ucznia wyraźnie wykraczają poza poziom osiągnięć przewidywanych w programie nauczania (uzyskane zostały istotnie poszerzoną aktywnością ucznia – nie wystarcza przewaga ocen bardzo dobrych ze sprawdzianów), są oryginalne i twórcze oraz wskazują na dużą samodzielność.

Ocenę celującą może uzyskać uczeń, który potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto, np.:

- wskazać związki omawianych epok z kulturą powszechną na podstawie dzieł poznanych w trakcie samodzielnej pracy,
- tworzyć własne teksty z zastosowaniem stylizacji archaicznej,
- prezentować wyniki własnych poszukiwań badawczych, stosując dodatkowo materiały wizualne i dźwiękowe.

**OCENA NIEDOSTATECZNA** oznacza, że uczeń wyraźnie nie spełnia oczekiwań określonych w programie nauczania, co uniemożliwia mu bezpośrednią kontynuację opanowania kolejnych treści i zasadniczo utrudnia dalsze kształcenie.